

næppe kunne ssee paa anden Maade end ved at sætte Prøvevæsenet i Forbindelse med et eller andet offentligt Institut; men det vilde være et Upparat og en Beføstning, som jeg ikke troer, at Nogen vilde gaae ind paa.

Jeg skal endnu kun med et Par Ord berøre de Consequenter, som vilde følge af at indrette saadanne Duellighedsprøver. Det vilde blive vanskeliggere at forene flere Fag og gaae over til et andet Fag; det vilde medføre et udsfrakt Bevillingsvæsen — og det er Noget, som navnlig den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) har saa overordentlig Meget imod — men det vilde i Industriens Interesse være aldeles umuligt Andet, end at meddele hyppige Bevillinger eller Undtagelser fra de gjældende Regler. Jeg troer ikke, at man kan paavise noget Exempel paa, at Nogen af dem, der have gjort Opfindelser eller Opdagelser eller overhovedet have præsteret noget Stort i industriel Retning, har været Laugsmedlem; det har, som et æret Medlem allerede bemærkede forrige Gang, netop i Almindelighed været simple Arbeidere eller Folk, som vare udenfor disse Classer, som deels kaldes Laug eller paa lignende Maade bestinde sig under Tvang. Jeg skal endnu gjøre opmærksom paa en tredie Consequent, og det er, at det da uidentivt vilde blive nødvendigt at indføre lignende Indstrænkninger med Hensyn til Handelen. Jeg vilde finde det meget ubilligt mod de Handlende, navnlig her i Kjøbenhavn, om man saa at sige vilde aabne alle Portene for Handelen, men sætte Stranke eller Indstrænkning alene for Haandværket.

Grundtvig: Jeg vil blot protestere imod, hvad den ærede Rigsdagsmand for Martbo Amts 4de Valgkreds (Montad) yttrede om den Lighed, der skulde være imellem den stærke Udtalelse af visse Kjøbstadsfolk imod Næringsfrihed og Udtalelser i andre Tilfælde, hvor der har hævet sig Stemmer enten om Fæsteforholdets Forvandling eller noget Andet af hvad vi her have havt at afgjøre. Efter min fulde Overbeviisning er det ingenlunde og kan ingenlunde være Kjøbstadbefolkningen imod at ssee Næringsfrihed, saaledes som den hele

Kjøbstadbefolkning vistnok har troet, at den ved Valgloven og i andre Henseender er bleven stillet ufordeelagtigt ligeoverfor Landet. Nei, det er aabenbar kun en stor Deel af Kjøbstæd-Haandværkerne, som har udtalt sig stærkt imod Ophævelsen af de gamle Laugsindretninger, og dernæst er det klart, at, forsaavidt som det kan siges med Sandhed, at Kjøbstæd-Befolkningen eller det saakaldte Borgerstæb har stor Frygt for eller Fordom imod Laugsindretningens Ophævelse, da er det ingenlunde Duelligheds-Prøverne, men Laugenes Privilegier, Laugenes Eneret, man strider for at beholde. Naar derfor i selve Haandværksstanden de fleste Stemmer, sagtens vilde være for, at Prøverne skulde bestaae, da vilde det kun være for Sammenhængens Skyld, hvori Prøverne staae med Privilegierne og Eneretten, saa de vare vist saare Saa, der vilde sige et eneste Ord for Bibeholdelsen af Prøverne, naar disse Prøver ikke længer skaffede noget Privilegium eller nogen Eneret, saa at, have vi engang afgjort dette, at Privilegierne skulde ophæves og Eneretten ophøre, da, mener jeg, det følger af sig selv, at vi aldrig kunne betænke os paa at affasse de Duellighedsprøver, som da ikke kunne være Andet end til Hindrer, til Udgift og til Byrde for dem, der skulde underkaste sig samme.

Nimestad. Den ærede Ordfører bemærkede, at Overgangstiden allerede havde været i ikke saa Aar, lige siden 1847. Jeg troer, det er en Bidsfarelse; jeg troer, den har været lige siden 1840. Det er 17 Aar, der ere gaaede hen med Tiden frem og tilbage, og dog troer jeg, at denne Overgangsperiode har havt væsentlig Betydning og har gjort stor Gavn. Den har klaret mange Begreber, har tilintetgjort Troen paa Meget, som dengang af Mange ansaaes som uimodsigelig Sandhed. Der er jo Meget, som dengang blev sagt med fuldkommen saamegen, ja større Vægt end den, med hvilken man nu paastaar, at Haandværkerne vilde ruineres, hvis der ikke aflægges Prøver. At Nogen nu kunde komme med saadan Tale, er neppe troligt; ialtsald er det, der i disse Dage er sagt herom, kun et svagt Echo af hvad der hørtes i hiin Tid. Al den Tiden